

EU bi u martu mogla početi konačne pregovore o cilju CO2 za 2030.

Države EU, nasuprot Parlamentu, ostaju pri stavu za CO2 cilj za 2030.

NATEZANJE

Neslaganje EU parlamenta i Komisije i oko sudbine besplatnih dozvola za emisije

Evropski parlament za uvođenje prekograničnog poreza na CO2

Operatori uvozne terminala: Sudbinu uglja sve više određuje politika, a ne tržište

Slovenija: Izlazak iz uglja je prvenstveno ekonomsko-političko pitanje

Energetska tranzicija mogla bi promeniti geopolitičku kartu sveta

Lukoil: Četiri scenarija globalne energetske transformacije

Energetska zajednica:

Regionalna šema za garancije porekla zelene energije

EU bi u martu mogla početi konačne razgovore o cilju CO2 za 2030.	OVDE
Države EU ostaju pri stavu za 2030.	OVDE
Evropski parlament za uvođenje prekograničnog poreza na CO2	OVDE
EU parlament za besplatne CO2 dozvole i carinu na uvozni CO2	OVDE
Parlament i Savet EU dogovorili dodatno finansiranje za CEF projekte	OVDE
Zaoštavanje CO2 cilja za 2030. ugasiće TE na kameni uglj u Nemačkoj	OVDE
Porast proizvodnje struje iz TE na lignit u Nemačkoj	OVDE
Sudbinu uglja sve više određuje politika, a ne tržište	OVDE
EU mora reagovati na špekulacije na tržištu ugljenika, kaže Danska	OVDE
Evropska komisija protiv francuskog plana restrukturiranja EDF-a	OVDE
Evropski sud odobrio španski porez na proizvodnju struje	OVDE
Energetska tranzicija mogla bi promeniti geopolitičku kartu sveta	OVDE
Osiguravajuće kuće okreću leđa uglju	OVDE
IRENA: Potrošnja nafte u svetu možda dostigla vrh još 2019.	OVDE
Lukoil: Četiri scenarija globalne energetske transformacije	OVDE
Poljska energetska tranzicija koštaće 355 milijardi evra	OVDE
Rumunija da zakonom odredi rok za ukidanje uglja?	OVDE
Mađarska u Savezu za proizvodnju struje bez uglja	OVDE
Slovenija: Izlazak iz uglja je prvenstveno ekonomsko-političko, a zatim ekološko pitanje	OVDE
Britanski regulator smanjuje povrat za operatere distributivne mreže	OVDE
Regionalna šema za garancije porekla zelene energije	OVDE
EBRD spreman da podrži energetska tranziciju sa uglja u JIE	OVDE
Komisija istražuje indicije monopolskog ponašanja grčkog PPC-a	OVDE
ACER: Preporuke mađarskom regulatoru u oblasti prirodnog gasa	OVDE
Prosečne cene električne energije po zemljama - nedelja 22.-28. februar (Izvor: IENE)	OVDE
Prosečne kliring cene električne energije u JIE– nedelja 22.-28. februar. (Izvor: IENE)	OVDE

EU bi u martu mogla početi konačne razgovore o cilju CO2 za 2030.

BRISEL - Pregovarači iz Evropske unije pripremaju se za raspravu o višem cilju smanjenja CO2 za 2030. godinu pre kraja marta i možda će im biti potreban dodatni sastanak u aprilu kako bi se finalizovao neformalni sporazum, rekao je agenciji **Montel** jedan diplomatski izvor iz EU. Pregovarači iz Evropske komisije, Evropskog parlamenta i portugalskog predsedavanja EU, koji zastupa Savet ministara EU, približili su se u trijalogu 12. marta dogovoru o drugim pitanjima u nacrtu zakona Evropske komisije (EK) o klimatskim promenama, uključujući kako odrediti cilj smanjenja CO2 za 2040.

To pomaže razjašnjenju puta pregovaračima da započnu raspravu o cilju za 2030. godinu, koji je najkontroverzniji element, na formalnom trijalogu, koji pregovarači očekuju da se dogodi "vrlo brzo", rekao je izvor.

Države EU ostaju pri stavu za 2030.

LISABON - Ministri ekologije iz 27 država članica EU potvrdili su 18. marta da će se i dalje zalagati za cilj smanjenja neto emisija gasova staklene bašte za 55% do 2030. godine tokom sastanka Saveta za životnu sredinu, uprkos pozivima parlamenta da poveća ambiciju EU.

Trenutno su u toku pregovori o evropskom zakonu o klimi, koji za cilj ima ugrađivanje cilja EU o klimatskoj neutralnosti do 2050. godine u čvrsto zakonodavstvo, piše **Euractiv**.

EK je predložila, a Savet podržao, smanjenje emisije CO2 za najmanje 55% sa nivoa iz 1990. godine do 2030. godine, dok je parlament tražio smanjenje od 60%. Trenutni cilj je smanjenje od najmanje 40%.

EK radi na reviziji zakonodavstva EU o energiji i klimi, uključujući EU ETS, direktive o obnovljivoj energiji i energetske efikasnosti, kako bi ih uskladila sa višim ciljem CO2 za 2030. godinu, a nove verzije planira da predloži do kraja juna.

To naziva svojim paketom „Fit for 55“ (podesiti za 55), što implicira da očekuje da će konačni cilj biti smanjenje od 55%.

Cilj 0% do 2050. obavezujući, ali 2040. problem

I parlament i savet podržali su predlog EK u nacrtu zakona o klimi, da cilj postizanja neto nultih emisija EU do 2050. godine bude obavezujući.

Ali oni se razilaze oko toga kako postaviti cilj smanjenja emisije CO2 za 2040. godinu, koji će odrediti vreme i stopu smanjenja emisija u EU od 2030. do 2050. godine.

Parlament želi da EK proceni ukupne preostale emisije gasova staklene bašte potrebnih za postizanje cilja za 2050. godinu - takozvani budžet za ugljenik - i iskoristi to za određivanje cilja za 2040. godinu.

Savet, međutim, želi da se svaki takav budžet za CO2 izračuna pošto se EU složi sa ciljem do 2040. godine, kako bi se pružila veća fleksibilnost u postavljanju cilja.

Parlament i savet zatražili su od EK da predloži prihvatljivu formulaciju u vezi s ovom tačkom, rekao je izvor.

Konačno formalno odobrenje obično traje nekoliko meseci, tako da će klimatski zakon verovatno postati obavezujući u drugoj polovini ove godine.

Evropski parlament za uvođenje prekograničnog poreza na CO2

STRAZBUR - Da bi podstakla globalne klimatske ambicije i sprečila propuštanje ugljenika, EU mora da uvede naplatu ugljenika za neke proizvode iz manje ambicioznih zemalja, uključujući struju, poručili su u rezoluciji od 12. marta poslanici Evropskog parlamenta.

Prekogranični mehanizam za prilagođavanje ugljenika (CBAM), poznat i kao porez na ugljen-dioksid, treba da obuhvati uvoz svih proizvoda i sirovina koje pokriva Sistem za trgovanje emisijama Evropske unije ili EU ETS, stoji u novoj rezoluciji koju je Evropski parlament usvojio ogromnom većinom.

Namet na uvoznu struju, derivate nafte ...

Kako piše portal **BGEN**, planirano je da se namet za druge zemlje uvede do 2023. godine za elektroenergetski sektor i industriju koja troši mnogo energenata, poput proizvodnje cementa, čelika, aluminijuma, hartije, stakla, hemikalija i đubriva i prerade nafte, navodi se u dokumentu. Ta alatka mora da bude u skladu s propisima Svetske trgovinske organizacije i ne sme da se zloupotrebi za jačanje protekcionizma, naveli su evropski poslanici i poslanice nakon što su usvojili rezoluciju sa 444 glasa za i 70 protiv.

CBAM donosi prihod i sprečava prelivanje CO2

U rezoluciji je naglašeno da neće biti koristi po globalne napore na polju klime ukoliko se proizvodnja u pomenutim sektorima u EU, radi izbegavanja oštrog standarda, preseli u treće zemlje sa blažim propisima za emisije.

Prihodi iz mehanizma treba da se upotrebe u paketu s drugim vlastitim prihodima da se poveća podrška ispunjavanju ciljeva iz Evropskog zelenog dogovora, navelo je zakonodavno telo u navedenom, neobavezujućem dokumentu.

Očekuje se da će Evropska komisija u drugom kvartalu predstaviti zakonski predlog za CBAM kao deo mera iz Evropskog zelenog dogovora, ali i predlog kako da se prihod iz mehanizma upotrebi za finansiranje dela budžeta EU.

Cilj: Ista cena CO2 u EU i van nje

“Moramo da prestanemo biti naivni i da uvedemo istu cenu ugljenika za sve proizvode, bilo da su proizvedeni u EU ili van nje, da bismo osigurali da sektori što najviše zagađuju takođe učestvuju u borbi protiv klimatskih promena i rade na inovacijama koje vode ka obaranju neto emisija ugljenika na nulu”, izjavio je izvestilac Janik Žado (Yannick Jadot).

EU parlament za besplatne CO2 dozvole i carinu na uvozni CO2

STRAZBUR - Evropski parlament odbacio je predloge za postupno ukidanje besplatnih kredita za ispuštanje CO2 za industrije obuhvaćene EU sistemom za trgovanje emisijama (EU ETS), iako blok planira da postupno zameni šemu taksom na ugljenik na svojoj granici.

Ovaj potez usledio je kada su zakonodavci naveče 9. marta glasali o planovima za uvođenje carine za ugljenik na uvoz robe koja dolazi u Evropsku uniju, kao način da se industrije EU zaštite od dumpinga konkurencije iz zemalja sa labavijim klimatskim propisima.

Iako glasanje ne uvodi nove zakonske obaveze za kompanije - službeni predlog za carinu na EU granicama očekuje se u junu - uočene su duboke podele unutar skupštine EU, piše **Euractiv**.

Uskom razlikom od samo pet glasova, Parlament je glasao protiv ukidanja dozvola za besplatne emisije ugljenika prema ETS-u kada se uspostavi planirani mehanizam prilagođavanja ugljenika na granici (eng. CBAM).

Brojne industrijske asocijacije, uključujući čeličnu grupaciju Eurofer, hemijsku asocijaciju CEFIC, cementnu Cembureau i Fertilizers Europe, početkom marta potpisale su e-mail tražeći od zakonodavaca da preispitaju predlog i kao i da uvođenje CBAM „koegzistira sa trenutnim sistemom besplatne dodele.“ Peticiju je podržalo i udruženje poslodavaca EU, BusinessEurope.

"Ako ne uspemo da zadržimo konkurentnost uvodeći ambiciozne klimatske mere, biće teško uveriti druge zemlje da odaberu isti put," dodala je grupacija.

Evropska unija trenutno deli besplatne kredite za zagađenje teškoj industriji poput cementa, čelika i hemikalija, kako bi zaustavila njihovo seljenje izvan Evrope - proces koji se naziva prelivanjem ugljenika.

Evropska komisija: Neprihvatljiva dvostruka zaštita EU zagađivača

Evropska komisija je jasno stavila do znanja da dvostruka nadoknada za EU industriju ne dolazi u obzir, tvrdeći da bi to bilo protivno pravilima Svetske trgovinske organizacije (WTO) i umanjilo bi porez na karbonske granice.

"To bi takođe nepravedno prebacilo troškove klimatskih pravila EU na treće zemlje", navodi WWF, nevladina organizacija za zaštitu prirode.

"Ista tona ugljenika koju emituje evropska instalacija ne može se pokriti ni CBAM mehanizmom ni besplatnim dozvolama, jer bi to bila dvostruka kompenzacija koja nije kompatibilna sa WTO-om", upozorio je WWF.

Parlament i Savet EU dogovorili dodatno finansiranje za CEF projekte

BRISSEL - Pregovarači Evropskog parlamenta i Saveta Evrope postigli su 12. marta uveče dogovor o nadogradnji Instrumenta za povezivanje Evrope i oslobađanju novih sredstava za energetske, transportne i digitalne projekte za period 2021.-2027.

S ukupnim budžetom od oko 30 milijardi evra (u stalnim cenama u 2018. godini), CEF će u energetske sektoru imati za cilj da učini prenosne mreže interoperabilnim i osigura da finansirani projekti budu u skladu s EU i nacionalnim klimatskim i energetske planovima, prenosi portal europarl.europa.eu.

Zaoštavanje CO2 cilja za 2030. ugasice TE na kameni uglj u Nemačkoj

KELN - Planirano pooštavanje klimatskog cilja EU za 2030. značajno bi povećalo cene CO2 u evropskom trgovanju emisijama i time dobrim delom isteralo energiju iz uglja s tržišta do 2030. godine, prema analizi koju je sproveo Institut za energetske ekonomiju (EWI) Univerziteta u Kelnu.

Cene električne energije takođe bi porasle, ali samo za oko pet evra po megavat-satu, stoji u izveštaju [EWI](#).

Računice se temelje na pooštavanju klimatskog cilja EU za 2030. na smanjenje emisije od 55 posto, umesto 40 posto. Pored veće cene CO2, porast proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije uticaće na tržište, ukazuje EWI. Institut kao osnovu uzima cilj nemačke vlade da obnovljiva energija do 2030. zadovoljava 65% potrošnje električne energije u Nemačkoj.

Pogotovo će elektrane na tvrdi uglj biti teško pogođene efektima novog klimatskog cilja i do 2030. biće gotovo u potpunosti ukinute, prema ovom izveštaju.

Istovremeno, izgradnja elektrana na prirodni gas značajno bi porasla u slučaju cilja smanjenja od 55 posto. "Rastuće cene emisijskih sertifikata povećavaju konkurentnost elektrana na gas u odnosu na preostale elektrane na uglj. Kao rezultat toga, do 2038. u Nemačkoj će biti dodato 35 gigavata kapaciteta efikasnijih gasnih elektrana s kombinovanim ciklusom", rekao je autor izveštaja EWI-a Maks (Max) Gierkink u intervjuu za [Tagesspiegel Background](#).

Porast proizvodnje struje iz TE na lignit u Nemačkoj

BERLIN - Uprkos rastu cena dozvola za emisije CO2 do rekordnih nivoa, električna energija proizvedena iz lignita porasla je u Nemačkoj za 35% u proteklom delu 2021. godine, prema podacima prikupljenim od istraživačkog instituta Fraunhofer ISE, prenosi [Bloomberg](#).

Kako je lignit jeftin za proizvodnju, to fosilno gorivo je isplativo sve dok je cena električne energije viša od cene dozvola za emisiju ugljenika, piše agencija.

Sudbinu uglja sve više određuje politika, a ne tržište

ROTTERDAM - Terminali za uvoz uglja u Amsterdamu, Rotterdamu i Antverpenu (ARA) preduzimaju korake da prevladaju pad prometa sve manje zastupljenog uglja na evropskoj energetskej sceni, okrećući se, umesto toga, poljoprivrednim i alternativnim mineralnim sirovinama, rekli su agenciji **Montel** izvori iz lučkih vlasti.

Ugo di Mez (Hugo Du Mez), savetnik za suvi rasuti teret u luci Roterdam je doduše napomenuo da se ove godine očekuje povećanje proizvodnje uglja u odnosu na vrlo nizak rezultat iz 2020. godine, ali će uslediti daljnji pad potrošnje te energetske sirovine u narednim godinama.

Pretovar uglja u Rotterdamu prošle godine smanjio se za 23% na godišnjem nivou, na 17,4 miliona tona, dok je susedni Amsterdam zabeležio pad od 52%, na 7,5 miliona tona, a Antwerpen je pretovario samo 1,2 miliona tona, što je pad od 57%.

"Promet uglja ne zavisi samo od tržišta, već sve više i od kreiranja politike", rekao je Di Mez. "Naravno, gledamo i na alternativne terete, od biomase do vodonika, ali sve dok postoji potražnja za ugljem, nastavićemo s njim", dodao je on.

Di Mez je primetio da Roterdam još uvek ima "vrlo jaku poziciju" na tržištu uglja, što znači da bi mogao ostati poslednji prometnik uglja iz trija ARA.

U međuvremenu, Amsterdamska luka ranije je najavila nameru da do 2030. godine izbaci ugalj iz svojih poslova.

EU mora reagovati na špekulacije na tržištu ugljenika, kaže Danska

KOPENHAGEN - Evropska unija mora analizirati uticaj špekulacija investitora na najvećem svetskom tržištu ugljenika prilikom reforme programa, rekao je danski ministar klime Dan Jorgensen.

Cena dozvole za zagađivanje u EU sistemu za trgovanje emisijama skočila je u sredu 10. marta na rekordnih 41,04 evra, uvećavajući njihov dobitak od 50% u poslednjih šest meseci. Izgledi za pooštavanje klimatskih ciljeva prema Evropskom zelenom dogovoru i veće cene izmamili su nove finansijske investitore, uključujući hedge fondove.

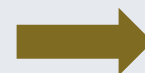
EU bi trebala preoblikovati ETS kasnije ove godine kako bi ga uskladila sa strožim ciljem smanjenja emisija do 2030. godine. Reforma, koju će Evropska komisija predložiti u junu, povećaće oskudicu dozvola za emisije za gotovo 12.000 kompanija iz programa.

"Istražujemo verovatnu potrebu prilagođavanja ETS-a iz nekoliko razloga, a jedna od stvari koje svakako moramo ispitati su investicione strukture i jesu li opasne ili ne", rekao je Jorgensen u intervjuu za **Bloomberg**.

Brzina porasta cena EUA izazvala je zabrinutost da će rastući troškovi naštetiti konkurentnosti industrija Unije, pa su u Evropskom parlamentu obnovljene rasprave o tome treba li EU predložiti mere za ograničavanje špekulacija.

Ograničenje špekulacija „definitivno bi bio deo neophodne analize pre nego što smo prilagodimo naš sistem, rekao je Jorgensen.

Kako bi zaštitila kompanije od preseljenja u regione s blažim, politikama emisija, fenomen poznat kao prelivanje ugljenika, Komisija EU priprema meru kojom se nameće namet za uvoz ugljika na granici, takozvani mehanizam prilagođavanja ugljenika na granici.

Evropska komisija protiv francuskog plana restrukturiranja EDF-a

PARIZ - Evropska komisija se ne slaže s planom francuske vlade za restrukturiranje elektroenergetskog giganta EDF-a i vidi podelu sektora proizvodnje nuklearne energije na nekoliko jedinica kao jedino rešenje, rekao je 10. marta izvršni direktor državne kompanije Žan Bernar Levi (Jean-Bernard Levy).

Francuska vlada želi da odvoji kapitalno intenzivno nuklearno energetske krilo EDF-a od ostalih delova kompanije i potrebno joj je odobrenje Evropske unije kako bi se osiguralo da nova struktura neće zahtevati državnu pomoć ili umanjiti konkurenciju na tržištu električne energije kojom još uvek dominira ovaj monopolistički operater.

"Odgovor Komisije nas ne zadovoljava: za Komisiju, jedina opcija koja se može razmotriti je razdvajanje EDF-a na nekoliko entiteta koji međusobno konkurišu jedan drugom", rekao je Levi za francuski magazin **L'Express**.

Rekao je da potrošači ne bi imali koristi od razbijanja EDF-a, niti bi to uvećalo zaposlenost, ojačalo francusku energetske nezavisnost ili njenu klimatsku politiku, što bi ugrozilo rezultate 20 godina liberalizacije elektroenergetske industrije u Evropi.

Prema vladinom planu "Herkules", EDF bi ostao integrisana kompanija, ali podeljena na tri entiteta: "Plavi", regulisani EDF za nuklearni sektor, "azurni" EDF za hidroenergiju - moguće u potpunosti renacionalizovan - i "zeleni" EDF za obnovljive izvore energije, distribuciju i maloprodaju.

„Bez Herkulesa, rizikujemo da postanemo drugorazredna komunalna kompanija. Preteći će nas naftne kompanije koje se sada probijaju u elektroenergetski sektor, a prestiglo nas je nekoliko evropskih komunalnih kompanija poput španske Iberdrole i italijanskog Enela, rekao je Levi.

On je takođe konstatovao da Komisija, onako kako definiše održiva ulaganja, ne vidi nuklearnu energiju kao rešenje za globalno zagrevanje, uprkos činjenici da ona gotovo ne emituje ugljendioksid.

Evropski sud odobrio španski porez na proizvodnju struje

LUKSEMBURG - Sud pravde EU proglasio je 3. marta legalnim kontroverzni porez od 7% na proizvodnju električne energije u Španiji.

Porez nije nespojiv s propisima EU, dodaje se u presudi koja je usledila nakon što je na lokalnom sudu u Valenciji pokrenut slučaj.

To se ne može kvalifikovati kao indirektan porez, dok cilj nije bio "zaštita životne sredine", već povećanje prihoda, rekao je sud u presudi.

Naknada se kreće između 1,2-1,5 milijardi evra godišnje, podseća **Montel**.

Španija je 2012. uvela porez kako bi platila tarifni deficit od gotovo 30 milijardi evra koji se akumulirao godinama i od kojeg još uvek duguje više od 14 milijardi eura.

Osiguravajuće kuće okreću leđa uglju

PARIZ - Axa SA, najveća osiguravajuća kuća u Francuskoj, odustaje od nemačkog energetskog giganta RWE kao klijenta u odluci koja naglašava koliki je tabu postao posao s ugljem, piše 14. marta **Bloomberg**.

Odričući se klijenta vrednog zarade od nekoliko miliona dolara godišnje, jedne od najvećih evropskih komunalnih firmi, jer je previše oslonjena na uglj, Axa je napravila važan presedan i za ostale osiguravaoce, piše agencija. Axina politika zabranjuje osiguranje kompanija koje proizvode više od 20 miliona tona uglja godišnje.

RWE

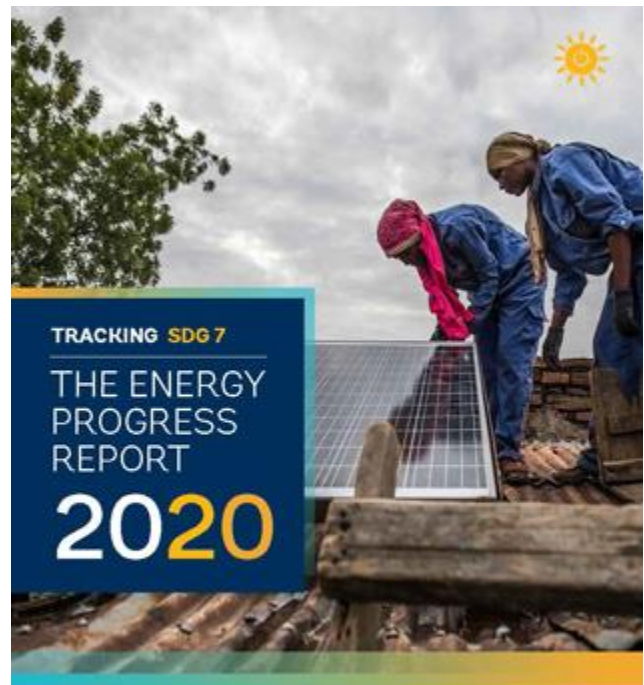
Prošle godine RWE je proizveo 65 miliona tona, pokazuju podaci kompanije. Instalirani kapaciteti termoelektrana na uglj firme RWE premašili su 10 gigavata u 2020. godini, čineći 25% ukupnog energetskog kapaciteta, dok su obnovljivi izvori energije doprineli sličnoj količini.

Bloomberg podseća da se RWE, iako glavni proizvođač uglja, obvezao da će postati ugljenično neutralna kompanija do 2040.

Energetska tranzicija mogla bi promeniti geopolitičku kartu sveta

LONDON - Smanjenje emisija štetnih gasova zahtevaće ogromna ulaganja u vađenje minerala i metala koji su nužni za elektrifikaciju i skladištenje energije, a energetska tranzicija izmeniće i geopolitičku kartu sveta, navodi Svetska banka u **izveštaju** za 2020.

Potražnja za mineralima, uključujući grafit, litijum i kobalt, mogla bi se gotovo ušestostručiti do 2050. godine. U Banci procenjuju da će energetska tranzicija zahtevati više od tri milijarde tona metala i minerala.

A joint report of the custodian agencies
 IEA IRENA THE WORLD BANK World Health Organization

„Vidimo da upotreba električnih vozila, vetroelektrana i fotonaponskih sistema zahteva do pet puta veću količinu bakra. Ne možete to rešiti pritiskom na dugme“, rekao je izvršni direktor trgovačke kuće Trafigura Jeremy Weir.

U februaru cene bakra na londonskoj berzi metala dosegnule su najviši nivo od avgusta 2011. godine.

IRENA: Potrošnja nafte u svetu možda dostigla vrh još 2019.

DUBAI - Globalna potražnja za naftom možda je dostigla vrhunac 2019. godine, a prirodni gas će slediti taj primer oko 2025. godine, rekao je generalni direktor Međunarodne agencije za obnovljive izvore energije (IRENA) 16. marta, prenosi **S&P Global Platts**.

Prema scenariju da se do 2050. godine ograniči globalno zagrevanje na 1,5 C, predviđa se da će potrošnja goriva pasti za više od 75%, a proizvodnja za 85% na nešto iznad 11 miliona barela na dan (mbd), pri čemu će prirodni gas ostati najveći izvor fosilnih goriva na oko 52% trenutnih nivoa, navode iz organizacije sa sedištem u Dubaiju.

"U poslednjih osam godina instalirani kapacitet obnovljivih izvora sistemski nadmašuje kapacitete postrojenja povezanih s fosilnim gorivima," rekao je Francesco La Camera, generalni direktor IRENE, na virtualnom brifingu za medije. "Postoji strukturna promena koja je već prisutna. Energetska tranzicija je već uspostavljena, nezaustavljiva je."

Predviđanje IRENE o vrhuncu nafte odražava BP-ovu projekciju od prošle godine da se svet možda nikada neće vratiti na nivo predpandemijske potražnje za naftom od oko 100 mbd. Potražnja za naftom biće najveća žrtva zbog niže potražnje za energijom u naredne tri decenije, jer slabiji

ekonomski rast i brži prelazak na obnovljive izvore energije ubrzavaju propast transportnih goriva na bazi nafte, naveo je tom prilikom BP.

Ugalj će se postupno ukidati do 2050., gasom će se pokrivati oko 6% globalne proizvodnje struje, a nuklearnom energijom oko 4%, ocenila je IRENA..

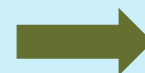
"Fosilna goriva i dalje moraju igrati ulogu, uglavnom u proizvodnji električne energije i u određenoj meri u industriji, zadovoljavajući 19% primarne energije 2050. godine", navodi IRENA. "Oko 70% gasa troši se u termoelektranama-toplanama i proizvodnji plavog vodonika."

IEA i OPEC imaju druge procene

IRENIN pogled na potražnju za fosilnim gorivima u suprotnosti je s predviđanjima Međunarodne energetske agencije (IEA) i OPEC-a.

Prema poslednjem scenariju IEA objavljenom u novembru, svetska potražnja za naftom porasće na 106,4 mbd u 2040. godini sa 96,9 mbd u 2018, s rastom koji će se poravnati do 2030.

Prošle godine OPEC je prvi put rekao da je vrh potražnje za naftom možda blizu, procenjujući da će potrošnja nafte globalno prestati da raste za oko 20 godina. Prema poslednjoj analizi OPEC-a, globalna potražnja 2040. dostići će 109,3 mbd, pre pada na 109,1 mbd 2045. i izravnavanja "tokom relativno dugog perioda".

Lukoil: Četiri scenarija globalne energetske transformacije

MOSKVA - LUKOIL je pripremio četiri scenarija promene globalne potražnje za naftom, kao deo klimatske strategije ruske naftne kompanije, koje je njen čelnik Vagit Alekperov (foto) predstavio pod naslovima - „Evolucija“, „Ravnoteža“, „Transformacija“ i „2 stepena Celzijusa“.

Scenarij „Evolucije“ pretpostavlja da će države ispuniti svoje klimatske obveze, dok će se Sjedinjene Države vratiti Pariskom klimatskom sporazumu. Prema scenariju opisanom u prezentaciji LUKOIL-a, vrhunac potražnje za naftom - koji iznosi oko 105 miliona barela dnevno - pada 2035. godine, a temperatura atmosfere od 2020. do 2050. porašće za 2,6 stepeni Celzijusa. "Ovaj scenarij danas izgleda najrealniji, ali ne omogućava postizanje ciljeva Pariskog sporazuma", napomenuo je Alekperov. Na kraju 2020. godine potražnja za naftom iznosila je oko 90 miliona barela dnevno.

Scenarij „Ravnoteže“ zasnovan je na premisi ubranog rasta obnovljivih izvora energije (OIE), kao i na takozvanim negativnim emisijama gasova staklene bašte (GHG). "Ovaj scenarij smatramo najizglednijim u spektru scenarija porasta globalne temperature od 1,5 do 2 stepena Celzijusa, jer pruža ravnotežu između postizanja klimatskih ciljeva i dostupnosti energije", rekao je Alekperov. Biće potreban „aktivan“ razvoj klimatskih propisa širom sveta. Prema ovom scenariju, potražnja za naftom dostići će 2030. vrhunac od 100 miliona barela dnevno, a globalna temperatura porašće za 1,8 stepeni.

Između „Evolucije“ i „Ravnoteže“ postoji scenarij **„2 stepena Celzijusa“**, koji pretpostavlja vrhunac potražnje (oko 100 miliona barela) 2030. godine i njegovo smanjenje na 90 miliona barela 2050.

„Transformacija“ je radikalniji scenarij, koji odgovara porastu prosečne godišnje temperature vazduha tokom 30 godina za oko 1,5 stepeni Celzijusa i pruža značajnije promene u globalnoj energetici i industriji, kao i ubrzani rast energetske efikasnosti. Ako se ostvari, najveća potražnja za naftom takođe će biti oko 100 miliona barela do 2025. godine, a zatim će se prepoloviti do 2050. godine, na 50 miliona barela dnevno. U slučaju scenarija „Transformacija“ i „Ravnoteža“, udeo električnih vozila u prodaji novih putničkih automobila porašće sa 2% u 2019. na 92% u 2050. (u „Evoluciji“ će narasti na 61%, a do 83% u scenariju „2 stepena Celzijusa“).

„Svi scenariji pretpostavljaju značajan porast udela obnovljivih izvora energije i reciklirane plastike, kao i ubranu elektrifikaciju transporta“, napomenuo je Alekperov. U proteklih pet godina u svetu je pušteno u rad prosečno 150 GW proizvodnih kapaciteta iz obnovljivih izvora energije. Do 2050. ova bi brojka trebalo bi da poraste najmanje dva puta u scenariju "2 stepena Celzijusa" i četverostruko u slučaju ostvarenja "Transformacije", dodao je.

Međutim, nijedan od ovih scenarija ne uključuje potpunu fazu ukidanja fosilnih goriva.

Poljska energetska tranzicija koštaće 355 milijardi evra

VARŠAVA - Poljska energetska tranzicija verovatno će u naredne dve decenije koštati zemlju 1,6 biliona PLN (355 milijardi EUR), prema novoj poljskoj energetskej politici za period do 2040. godine.

Prema novim smernicama, obnovljivi izvori energije pokriće najmanje 23 odsto finalne potrošnje energije do 2030.

Poljska takođe želi da smanji emisiju gasova staklene bašte za oko 30 procenata do 2030. godine u odnosu na 1990. godinu. Do 2040. godine sva domaćinstva će se grejati daljinskim grejanjem ili pojedinačnim jedinicama za grejanje sa nultom ili niskom emisijom.

Procenjuje se da će do 2030. godine u nacionalnu energetske i klimatske tranzicije biti uloženo 260 milijardi PLN (57,8 milijardi EUR), uključujući EU i domaće fondove.

U 2033. Poljska bi trebalo da upali prvim reaktor u svojoj prvoj nuklearnoj elektrani, kapaciteta nekih 1-1,6 GW. Sledeće jedinice - do ukupno šestog reaktora - trebalo bi da startuju svake dve do tri godine.

Prirodni gas planiran je kao "mostno gorivo" između fosilnih goriva i obnovljive energije.

U 2020. udeo uglja u poljskoj energetskej mešavini iznosio je 70 posto u odnosu na preko 73 posto u 2019. godini.

Regionalna šema za garancije porekla zelene energije

BEČ - Sekretarijat Energetske zajednice pozvao je 17. marta ugovorne strane na uspostavljanje regionalnog sistema za trgovanje garancijama porekla u sklopu postupka integracije u EU. Direktivom koja uređuje ovo pitanje biće obuhvaćeni sva energija iz obnovljivih izvora (OIE), uključujući biogas i zeleni vodonik, prenosi portal **BGEN**.

Sekretarijat je predstavio dokument za javnu raspravu o implementaciji sistema za garancije porekla. U njegovoj pripremi je učestvovalo šezdeset zainteresovanih strana, od ministarstava, do izdavača tih instrumenata.

Ugovorne strane Energetske zajednice kasne s uspostavljanjem elektronskog sistema potrebnog za izdavanje garancija porekla i njihovo trgovanje, iako su po Direktivi o obnovljivim izvorima energije obavezne da to učine, stoji u saopštenju Sekretarijata.

Ideja je da se garancije porekla izdaju i da se njima trguje među ugovornim stranama.

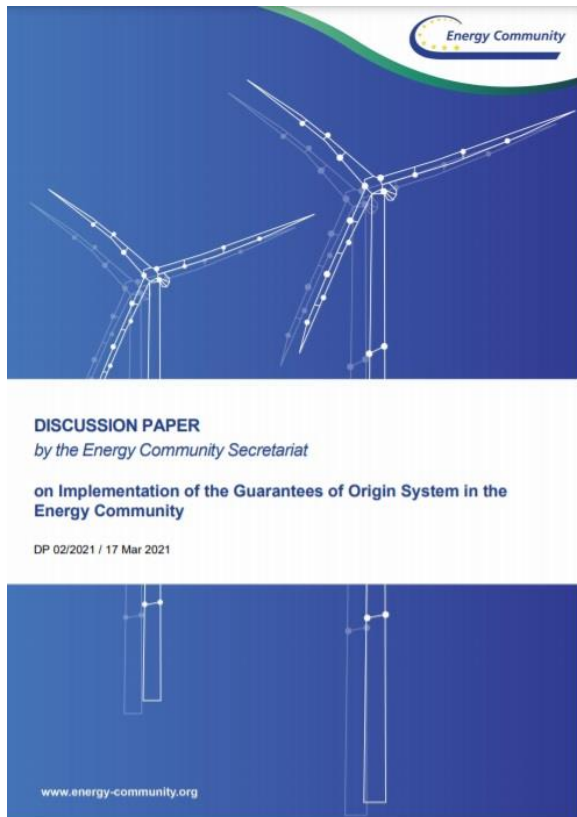
Učestvovanje u regionalnom sistemu će samo po sebi podstaći izdavanje nacionalnih garancija porekla i može biti prvi korak ka integraciji u evropsko tržište, saopštio je Sekretarijat.

Tela zadužena za izdavanje imaju rok do 11. aprila da izraze interesovanje za učestvovanje u osnivanju regionalnog sistema. Sekretarijat Energetske zajednice je naveo da će omogućiti i podržati poduhvat.

EU ne priznaje garancije porekla iz Energetske zajednice, ali to bi moglo da se promeni s novom Direktivom o obnovljivim izvorima energije

U dokumentu za raspravu se ukazuje na potencijalna ograničenja za priznavanje garancija porekla na relaciji između zemalja članica Evropske unije i ugovornih strana i dodaje da bi to moglo da se reši tokom tekuće revizije Direktive EU o obnovljivim izvorima energije.

Prvenstveni cilj sertifikovanja zelene energije je da omogući objavljivanje informacija o poreklu energije prodate krajnjim potrošačima i da mogu lakše da odabiru poreklo svojih energenata. U trenutku kada snabdevač pusti struju u mrežu, garancijom porekla za tu količinu električne energije može da se trguje na otvorenom tržištu kao energentom.

Sekretarijat je napomenuo da Kosovo* i Crna Gora moraju da ažuriraju svoje zakonske okvire. Implementacija sistema još nije počela, osim u Srbiji, gde je operator prenosnog sistema električne energije Elektromreža Srbije izdavač i upravlja registrom, navodi Sekretarijat.

Rumunija da zakonom odredi rok za ukidanje uglja?

BUKUREŠT - Vlasti Rumunije bi zakonom trebalo da odrede krajnji rok za izbacivanje uglja iz energetske miksa, kaže Daniel Burlan, predsednik upravnog odbora problematične rumunske državne grupe za ugalj i električnu energiju Complexul Energetic Oltenia (CEO). Takođe navodi da bi ovom roku trebalo priložiti značajan paket finansijske podrške, prenosi 10. marta portal **Economica.net**.

Do sada je Vlada podnela Evropskoj komisiji (EK) srednjoročnu strategiju restrukturiranja za CEO koja ne uključuje potpuno zatvaranje pogona na ugalj do 2030. godine.

Strategija praktično nema šanse da dobije zeleno svetlo od EK, a vlada to dobro zna, nedavno je prokomentarisao Greenpeace.

"Sve države članice EU imaju te planove. Nemačka ima rok do 2038, a Poljska do 2040", rekao je Burlan.

Međutim, on naglašava da bi za dekarbonizaciju trebalo osigurati masivne finansijske pakete, i to ilustrovao primerom Nemačke, gde kompanije u zamenu za prevremeno zatvaranje elektrana na ugalj dobijaju 4,35 milijarde evra odštete (za izgublenu dobit), 4,8 milijardi evra za otpremnine zaposlenima i još 40 milijardi evra strukturne pomoći..

Plan restrukturiranja CEO, koji trenutno analizira EK, predviđa zatvaranje samo 1.650 MW kapaciteta TE na ugalj (koje će zameniti nove gasne elektrane sa kapacitetom od oko 1.300 MW i fotonaponski parkovi - oko 700 MW). Međutim, čak i 2030. godine, kompanija će i dalje upravljati s pet TE na ugalj. Planom je predviđena pomoć u iznosu od dve milijarde evra. Otprilike 1,3 milijarde evra trebalo bi doći iz državnog proračuna, dok se ostatak očekuje iz EU fonda za modernizaciju, piše portal.

Mađarska u Savezu za proizvodnju struje bez uglja

BUDIMPEŠTA - Mađarska je ovog meseca postala jedna od 10 novih članica Saveza za snabdevanje električnom energijom posle uglja (PPCA), navodi se u saopštenju za štampu poslatom Budimpeštanskom poslovnom žurnalu **BBJ**.

Ministri i ključni lideri međunarodnih organizacija, industrije i civilnog društva iz celog sveta održali su prvi Globalni samit PPCA 2. marta kako bi razgovarali o akcijama za ubrzavanje tempa prelaska sa uglja na čistu energiju uoči UN-a Klimatskog samita, COP26, u novembru.

Pored Mađarske, nove članice Saveza su Urugvaj, Grad Kyoto (Japan), komunalne kompanije Ontario Power Generation i National Grid (UK), kao i investicioni menadžeri i penzioni fondovi iz Kanade, Danske, Holandije, Velike Britanije i Sjedinjenim Državama.

Mađarska je najavila svoju posvećenost postupnom ukidanju uglja do 2030. godine. Državni sekretar za razvoj kružne ekonomije, energetike i klimatske politike u Ministarstvu za inovacije i tehnologiju Atila Steiner, koji je rekao: „Mađarska se pridružila PPCA jer razumemo da postupno ukidanje uglja na globalnom nivou zahteva snažnu međunarodnu saradnju.“

Prema UN-ovom Međunarodnom panelu za klimatske promene (IPCC) i u skladu s PPCA deklaracijom, do 2030. godine, četiri petine globalne proizvodnje električne energije iz uglja mora da se zameni čistom energijom globalno, a u potpunosti u razvijenim zemljama..

Komisija istražuje indicije monopolskog ponašanja grčkog PPC-a

BRISEL - Evropska komisija otvorila je službenu antimonopolsku istragu kako bi procenila moguće zloupotrebe od strane grčke državne Javne elektroenergetske korporacije (PPC) na veleprodajnom tržištu električne energije te zemlje.

Izvršna potpredsednica Margret Vestager (foto), odgovorna za politiku konkurencije, rekla je da će komisija istražiti ponašanja PPC-a na veleprodajnim tržištima električne energije u Grčkoj koja bi mogla narušiti konkurenciju i usporiti ulaganje u proizvodnja zelenije energije.

Konkretno, postoje indicije da primenjuje predatorske strategije licitiranja na aukcijama koje umanjuju mogućnosti drugih kompanija da konkurišu na veleprodajnom i srodnom tržištu električne energije, stoji u informaciji od 16. marta na portalu Komisije, **ec.europa**.

PPC je najveći snabdevač električne energije na malo i na veliko u Grčkoj. Kontroliše sve TE na lignit i hidro kapacitete, kao i deo elektrana na gas i kapacitete obnovljivih izvora energije. Takođe je aktivan u opskrbi energijom maloprodajnih i poslovnih potrošača gde još uvek ima više od dve trećine tržišnog udela.

Slovenija: Izlazak iz uglja je prvenstveno ekonomsko-političko, a zatim ekološko pitanje

LJUBLJANA - Slovenačko Ministarstvo infrastrukture pokrenulo je javnu raspravu o nacrtu Strategije za izlazak i restrukturiranje područja sa ugljenokopima. Za savinjsko-šalešku regiju (u kojoj je TE Šoštanj) predlaže se napuštanje upotrebe uglja najkasnije do 2033. godine, a za zasavsku regiju predlažu se uravnotežena ulaganja u ljudske resurse i preduzetništvo.

Pitanje napuštanja uglja je pre svega ekonomsko i političko, a zatim i ekološko pitanje, pa i među ministarstvima u slovenačkoj vladi nema saglasnosti, a glavno pitanje je ko će snositi trošak proizvodnje energije kada dozvole za emisiju CO₂ (EUA) postanu preskupe.

Prema Ministarstvu, izmenjen izveštaj o životnoj sredini utvrđuje da bi u regiji u kojoj se kopa uglj za TE Šoštanj (TEŠ) najmanje negativan uticaj na prirodu i zdravlje ljudi imao ambiciozan scenario koji predviđa napuštanje uglja najkasnije do 2033. godine.

Uzimajući u obzir viši cilj smanjenja emisije gasova staklene bašte (GSB) na nivou EU (od - 55% do 2030.), delovanje TEŠ-a s prosečnom godišnjom dozvoljenom granicom GSB iscrpeće periodično (2021.-2050.) dopušteno ograničenje GSB već sredinom 2035., zaključuje se u strategiji, stoji na stranicama ministarstva.

Drugim rečima postaje jasno da je TE Šoštanj, posebno zbog previsokih troškova izgradnje bloka 6, na dobrom putu da postane tzv. "nasukana, odnosno napuštena imovina", jer će ETS dozvole biti još skuplje. Dakle, elektranu bi trebalo zatvoriti ili eventualno prenameniti na drugi energent.

Strategija će u javnoj raspravi biti do sredine aprila, a već je izazvala radikalno oprečne reakcije - sindikati 2.000 zaposlenih u rudniku u Velenju koji "hrani" elektranu traže da se dopusti rad rudnika i iza 2040. (C scenarij) dok stanovnici žele čist vazduh, ali i radna mesta.

Britanski regulator smanjuje povrat za operatore distributivne mreže

LONDON - Britanski energetska regulator Ofgem predložio je 11. marta smanjenje dozvoljenog povrata za operatore distributivne mreže električne energije za petogodišnji period od aprila 2023. do marta 2028.

Ofgemove pretpostavke uključuju postavljanje

osnovnog prinosa na kapital od 4,4% baznog cenovnog indeksa za domaćinstva (CPIH), što

je u proseku za trećinu niže nego pod trenutnom kontrolom cena - postavljenom na 7%.

Regulator je rekao da će ovo pokriti povećana ulaganja i osigurati da potrošači plaćaju poštnu cenu. Uz ostale predloge, Ofgem procenjuje da će ove promene smanjiti mrežnu naknadu za račune za oko 9%, odnosno za oko 2 milijarde funti (2,79 milijardi dolara) tokom cijelog petogodišnjeg razdoblja.

ACER: Preporuke mađarskom regulatoru u oblasti prirodnog gasa

LJUBLJANA - U svom drugom izveštaju o primeni Mrežnih pravila EU o harmonizovanim transportnim tarifnim strukturama za prirodni gas u Mađarskoj, EU agencija za saradnju energetskih regulatora (ACER) preporučuje mađarskom nacionalnom regulatornom telu za energetiku (MEKH) da preispita popuste primenjene do ulaznih tačkaka sa i na izlaznim tačkama do skladišnih prostora i merila koja se primenjuju na ulaznom interkonekcionom mestu

sistema. Prilagođavanje referentnih vrednosti, koje je ujedno i popust, predviđeno je u svrhu poravnjanja tarifa za konkurentske gasovode.

Oba podešavanja rezultiraju povećanjem tarifa na drugim mrežnim tačkama, što dovodi do efekta unakrsnog subvencionisanja. Agencija preporučuje MEKH da bolje proceni efekat ovih prilagođavanja.

MEKH će doneti odluku do 15. juna 2021.

EBRD spreman da podrži energetska tranziciju sa uglja u JIE

LONDON - Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD) mogla bi ulagati u buduće Obveznice povezane sa održivošću (SLB) koje izdaju komunalne kompanije u jugoistočnoj Evropi, rekao je 17. marta za **ICIS** izvor iz banke.

EBRD je 11. marta uložila 50 miliona evra u petogodišnje SLB koje je izdao državni grčki snabdevač električnom energijom Public Power Corporation (PPC).

PPC je rekao da će deo prihoda koristiti za finansiranje projekata obnovljivih izvora, kao alternativu postepenom smanjenju zavisnosti od uglja. Bilo je to prvo izdavanje SLB-a u regiji koju pokriva EBRD

Jedan zvaničnik iz centrale EBRD-a rekao je: "Rado ćemo podržati druge komunalne kompanije u jugoistočnoj Evropi koje zavise od uglja i usvoje slične strategije dekarbonizacije i postupnog ukidanja uglja."

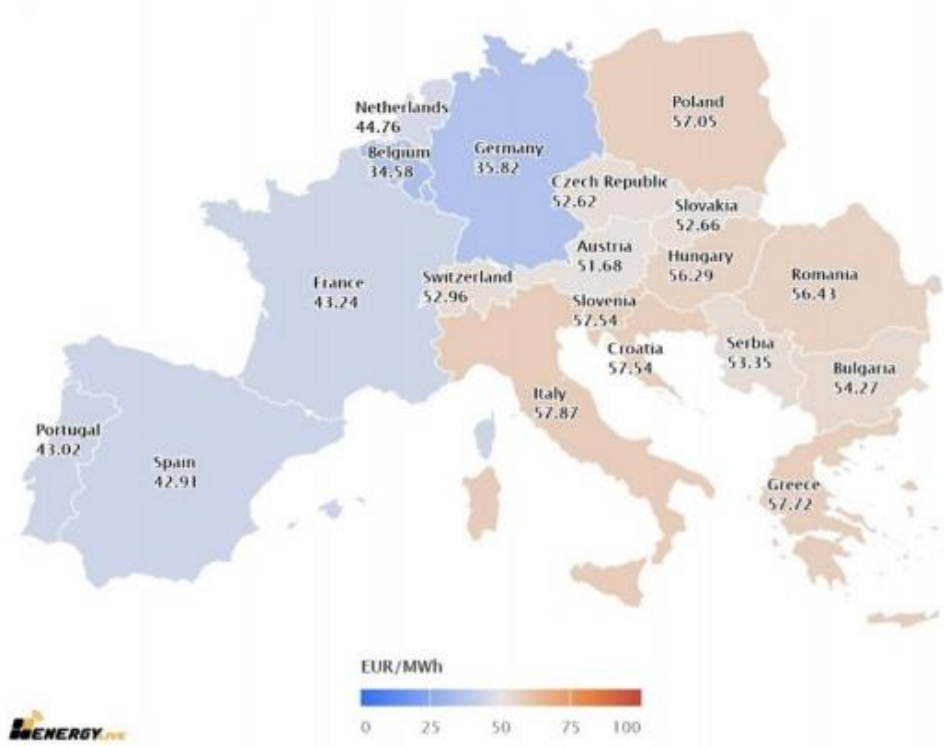
Državni Bugarski energetski holding (BEH) mogao bi biti još jedan potencijalni izdavač SLB-a, saznaje ICIS u krugovima investicionih banaka na tržištima dužničkog kapitala.

Bankari su naglasili da će moguća emisija SLB-a rumunskog proizvođača energije Complexul Energetic Oltenia biti teška zbog nedostatka kreditnog rejtinga kompanije od strane velike agencije.

Balkanske energetske kompanije sa kreditnim rejtingom mogle bi biti podobne za izdavanje SLB-a i očekivati određenu podršku od EBRD-a, dodao je izvor iz londonske banke.

IENE: Prosečne cene električne energije u Evropi u nedelji 8 -14 mart

IENE: Prosečne cene električne energije u regionu u nedelji 8.-14. mart

